

Overweging uit de dienst van 14 maart AD 2021, Paaskerk

Zondag 'Laetare', vierde zondag in de veertigdagentijd

ds. W.T. Pieterse

Marcus 7:24- 8:10

Gemeente van de Heer,

In het eerste deel van het Marcusevangelie gebeuren de tekenen met weinig omhaal van woorden: Jezus richt iemand op, er wordt een geest uitgeworpen en het slot is meestal abrupt - verbazing (of het mooie oude woord *ontsteltenis*) onbegrip, ongeloof - gevolgd door een oproep tot zwijgen'; niet-doorvertellen, geheim-houden.

Alles speelt zich tot nu toe af in Galilea, rond het meer. 'Onder de eigen mensen' zou je kunnen zeggen. We zijn op het platteland - dorpen, vissers. De groter wordende 'schare' bestaat uit arme boeren, volk uit de stofdorpen, zo stel je je voor - mensen die leven van de hand in de tand, vechtend om de armoede en de alomane dood de baas te blijven. Nu, halverwege het evangelie vertrekt Jezus plotseling uit Galilea en gaat naar Tyrus. Een havenstad in het noorden. [Handel, allerhande soorten mensen uit alle culturen, met tientallen talen, meren af en aan en blijven hangen, sommige trouwen, verwekken kinderen.] Waarom daarheen? Vlucht hij de anonimiteit van de stad in? Zoals Jezus ook steeds de eenzaamheid in trekt? We weten het niet, maar ook daar *kan Hij niet verborgen blijven* - het goede bericht gaat zijn eigen ongestoorde gang. Het 'zwijg erover, vertel niet door' is zinloos gebleken - - het is niet verborgen te houden - het evangelie duikt steeds weer op.

Ook nu, zelfs nu, ver van het eigen land, onder de volkeren (dat zijn de niet-Joden.) Een Griekse komt hem tegemoet vanwege - opnieuw - een dochtertje. Tegenover de mensen in de dorpen rond de zee van Galilea is deze vrouw stads, vreemd, heidens, *gojim*, en een kustplaats heeft toch in de sfeer van het OT iets van Filistijnen, iets verontrustends - Syro-Fenisisch van geboorte voegt Marcus toe. Ze belichaamt de vraag die van nu af aan in het evangelie meer en meer aan de orde komt - voor wie is het koninkrijk - aan wie is de toekomst van deze oude belofte van deze woestijnGod gegeven? -

Want wie is ze nou, deze vrouw? Grieks, ja ja, maar wat is Grieks? Syrisch uit de woestijn of toch phoenisisch v, een vrouw van de wereld, [en sommige mannen zien haar exotische gestalte al likkebaardend voor zich, want geen vrouw is te vreemd om tot object van begeerte te worden gemaakt.] Moeten we haar niet vrezen, met deze dubbele nationaliteit? Wie zal ze kiezen als het erop aankomt. En dat dochtertje: 'het zal toch niet te donker zijn'. Je komt tenslotte van alles tegen in Tyrus - ze woont er al een heel leven, maar ja, als het erop aan komt -

Op deze zondag Laetare: *verheugt U* - zou je de vraag **zo** kunnen stellen - wie is die U? Zijn wij dat - en wie zijn wij dan - wie doet mee? Wie mag meedoen, wie hoort erbij? Op deze zondag laetare, de zondag voor de verkiezingen, komt de scene op een heel andere manier dichtbij.

Wie mag er eigenlijk meedoen in *ons* koninkrijkje - hoe groot is de toekomst die wij voor ogen zien- en voor wie? Syro- phenisisch? Marokaans-nederlands; syrisch-christelijk; Irakees - Koerdisch Yezidi - moslim. Wie stelt er nog een vraag over de ander in al de debatten over ons land - he wie ben jij - of zijn we te bang dat wij het zelf niet meer weten. Hebben we de ander, zo vreemd nodig om te blijven weten wie zijn - nederlandse nederlanders - samen één tegenover die ander - een oud, pijnlijk refrein. Alles wijst erop dat dat refrein nog harder gaat dreunen in de straten.

*

'Laat eerst de kinderen verzadigd worden/ geef het brood niet aan de honden.'

Een bevreedende tekst - vergelijkt Jezus deze vrouw nu met een hond? Voegt hij zich in de stemmen van eigen volk eerst. Jezus? Het staat er, niet eens als een vraag. En de vrouw die zich toch al klein had gemaakt maakt zich nog kleiner - kruimels dan... een vernederende scene toch, waar ze vervolgens ook nog om geroemd wordt. Pijnlijk. En zo gaat het, door de tijden heen: wees dankbaar voor de kruimels, blij dat je hier mag zijn....

Of zet Jezus de vrouw door zijn scherpe citaat van de 'common sense' juist in de belofte - maakt hij ruimte voor het weerwoord. Niet om uit zijn goedheid haar toe te laten, maar om haar zelf de goehied te laten vinden...

Het gaat om haar weerwoord. In haar tegenwerping is ze een van de eersten die ziet dat het brood, teken van belofte, zo groot is dat slechts een kruimel volstaat om er deel van te hebben. Zij ziet de overvloed, terwijl de kinderen gevangen zitten in hun tekort. Dat maakt Marus met deze scene tussen de brood-verhalen eromheen uidelijk.

Want de broodverhalen in deze hoofdstukken van Marcus horen bij elkaar en worden omringd door twee verhalen van tekort die tot overvloed wordt. Eerst 5000 en dan na alle onbegrip en het gediscussieer over wie wel wie niet rein en onrein - de 4000, in onze de lezing vanochtend. 'Scharen' of massa's - hebben in die twee verhalen deel aan de overvloed van het koninkrijk, de traditionele lezing voor zondag verheugt u - dat is het begin en einde - en daartussen het gedoe om het brood in de eigen kring van Farizeeën, schriftgeleerden, leerlingen - tekort kramp en onbegrip en de vraag hierop scherp wie deelt in deze belofte - wie niet van de zeven broden?

*

Alles gaat deze dagen aan de vooravond van deze verkiezingen in het rijkste land ter wereld over tekort, schaarste en verlangen naar meer. Zelfs nu de hele aarde aan haar grens raakt en het al volstrekt duidelijk is dat we ook in de meest gunstige scenario's bij lange na de bescheiden doelstellingen niet halen - ook al weten we allang dat wij onze eigen verdrinking aan het regisseren zijn, en ook dat de eerste klappen, nu al vallen op de kwetsbaarste plekken, zelfs dan is het niet genoeg... het is de kwade geest van het tekort die ons gevangen houdt. Op deze zondag Laetare, zondag voor de verkiezingen, roept ons te delen in de vreugde om de overvloed - overvloed van brood voor wie deelt in de schare; overvloed van Gods belofte in Christus aan alle volkeren als brood gegeven.

Het is die overvloed die deze vrouw al ziet en ons aanreikt:
een kruimel is genoeg, om de kwade geest te verdrijven.

Laat het voldoende zijn, meer dan voldoende
de overvloed van het brood van belofte ons gegeven.
Amen.